

Attraktiva byar

Kommunstyrelsens analys 2022 - 23

Stabsavdelningen/SPU



**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehållsförteckning

Attraktiva byar	1
1 Inledning	3
1.1 Göingemodellen	3
1.2 Mål- och resultatplanen	3
2 Verksamhetsrapport Attraktiva byar	4
3 Analys	5
3.1 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 avseende Attraktiva byar	5
3.2 Kommunstyrelsens analys	6
3.2.1 <i>Politisk analys av verksamhetsrapporten</i>	6
4 Uppföljning och utvärdering	9
4.1 Modell för uppföljning och utvärdering	9
4.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport	9
5 Övergripande dokument	11
5.1 Styrande dokument för området Attraktiva byar	11
5.1.1 <i>Kommunfullmäktigenivå</i>	11
5.1.2 <i>Kommunstyrelsenivå</i>	11
5.1.3 <i>Kommunfullmäktige avseende Attraktiva byar</i>	11
5.1.4 <i>Kommunstyrelsen avseende infrastruktur</i>	13

1 Inledning

1.1 Göingemodellen

Östra Göinge kommun står inför ständiga utmaningar och kraven är många på service, högre kvalitet och bättre resultat. Dessa krav kommer från medborgare och företag i Östra Göinge, men också från staten och dess myndigheter. Allt måste i sin tur förverkligas utifrån tydliga prioriteringar och begränsade resurser. För att klara detta krävs en organisation i utveckling med tydligt fokus på ständiga förbättringar där både målstyrning samt uppföljning och utvärdering är viktiga komponenter.

Göingemodellen utgår från en övergripande vision och till den kopplas sedan tydliga av politiken fastställda prioriterade områden. Dessa områden finns utpekade i den av kommunfullmäktige antagna Mål- och resultatplanen. Utifrån denna plan och en del andra antagna dokument utarbetar förvaltningen årligen en dokumenterad planering för att kunna arbeta med hänsyn till fastställda politiska prioriteringar. Mål- och resultatplanen är politikens viktigaste styrande dokument. Den utarbetas för att gälla under en fyraårs-period och börjar gälla efter allmänna val.

1.2 Mål- och resultatplanen

I den Mål- och resultatplan som gäller för åren 2020 – 2023 har politiken lyft fram fyra prioriterade områden:

- En bra start i livet
- Vägen till arbete
- Det goda åldrandet
- Attraktiva byar

För ytterligare information om uppföljning och utvärdering samt styrande dokument hänvisas till avsnitten 4 och 5 i denna analys.

2 Verksamhetsrapport Attraktiva byar

Med den framlagda verksamhetsrapporten 2022/23 för området – Attraktiva byar - vill den kommunala förvaltningen skapa:

- transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- lärande och utveckling
- underlag för framtida prioriteringar

Inom ramen för utmaningsområdet är det en verksamhet som i första hand berörs:

- Samhällsutveckling

Verksamhetsrapporten har fokus på tre områden utifrån området Arbeta och företagande:

- Attraktiva byar att bo och leva i
- Infrastruktur
- Platsen Skånes gröna hjärta
- Attraktiva arbetsgivare

3 Analys

3.1 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 avseende Attraktiva byar

I avsnittet 3.1 presenteras de delar i Mål- och resultatplanen 2020 - 2023 som berör området Attraktiva byar. För djupare insikt rörande vad som finns i övriga aktuella dokument hänvisas till avsnitt 5.

Inom det prioriterade området Attraktiva byar lyfts följande fram.

Bostäder

En viktig nyckel för att vilja bo och verka i kommunen är att det finns bra bostäder i trivsamma byar. Östra Göinge har de senaste åren gått från en situation med bostadsöverskott till en med begränsad bostadsbrist. Därför behöver det byggas nya bostäder av olika typer och med olika upplåtelseformer. Ett mer varierat utbud av bostäder kan efterfrågas av människor med olika bakgrund och behov. Det gynnar en fortsatt positiv befolkningsutveckling och en balanserad inflyttning. Dessutom skapar det förutsättningar för omflyttning och positiva flyttkedjor. Kommunens främsta verktyg i detta arbete är Göingehem, som genom att gå före kan stimulera privata aktörer att satsa i Östra Göinge.

Trivsel och trygghet

Ambitionsnivån när det gäller gestaltning och utformning av våra bymiljöer behöver höjas ytterligare. Byarna ska förmedla trygghet, närhet och omtanke. Att vistas i Östra Göinges byar ska kännas som att komma hem. För att nå dit krävs fördjupad samverkan mellan kommunen, Göingehem och andra aktörer på bostads- och fastighetsmarknaden. Arbetet för att få bort vanskötta eller förfallna byggnader, s.k. skamfläckar, måste fortsätta. En attraktiv by är trygg, levande och hållbar. I byn finns naturliga mötesplatser såsom butiker, café, busstation, bibliotek, idrottsanläggningar och föreningslokaler. Gående och cyklister är prioriterade framför andra trafikanter vid planering och omgestaltning av byn. Att vistas i byn ska kännas tryggt under dygnets alla timmar.

Kommunikationer

För att stärka byarnas attraktionskraft är kommunikationer av olika slag avgörande för vår kommuns långsiktiga utveckling. Den viktigaste pulsådern för vägtrafiken i Östra Göinge är väg 19, som sträcker sig längs med Helgeådalens. I samband med den kommande ombyggnaden av vägen finns stora möjligheter att ytterligare förbättra kollektivtrafiken bl.a. genom satsning på riktiga superbussar. Våra större byar ska fortsätta att vara de viktiga knutpunkterna för kollektivt resande. För att gynna landsbygdens utveckling måste nya lösningar utformas som knyter ihop omlandet med byarna. Utbyggda gång- och cykelleder är en delösning, som dessutom innebär tydliga vinster för miljön och folkhälsan. Digital kommunikation är också en viktig förutsättning för att kunna leva och verka i Östra Göinge. Det gäller därför att driva på för en fortsatt utbyggnad av fiber, som möjliggör digitala kommunikationer med hög

Resultatmålet: År 2023 upplevs byarna som välkomnande, levande och hållbara

Resultatindikatorer med målnivå 2023:

- Nöjd Region Index: parker och grönområden 8,2
- Nöjd Medborgar Index: Miljöarbete 70
- Nöjd Medborgar Index: Kultur 63

- Nöjd Medborgar Index: Idrott/Motionsanläggning 62
- Nöjd Medborgar Index: Gator och vägar 61
- Trygghetsmätning: Konkret känsla av otrygghet 2,3
- Trygghetsmätning: Nedskräpning 40

3.2 Kommunstyrelsens analys

3.2.1 Politisk analys av verksamhetsrapporten

Verksamhetsrapporterna inom det prioriterade området Attraktiva byar skiljer sig mot övriga framlagda rapporter på ett par punkter. Många av de övergripande delarna som behandlas i rapporterna Attraktiva byar har ofta långa planeringshorisonter och det får till följd att det inte sker några större övergripande förändringar mellan två näraliggande rapporter. Dessutom tas underlaget till resultatindikatorerna i flertalet fall fram endast vartannat år av Statistiska Centralbyrån, vilket innebär att det inte för den nu ifrågasvarande rapporten finns aktuella mätetal för alla indikatorerna. Ut över dessa omständigheter pågår inom ramen för resultatutskottet en översyn av arbetsformerna inför arbete med de politiska analyserna de närmaste fyra åren. Detta sker med anledning av att de kommande analysarbeten inom utskottet kommer att utgå från en ny Mål- och resultatplan.

Med utgångspunkt från dessa förhållanden och efter dialog med förvaltningen beslöt resultatutskottet att behandla den aktuella verksamhetsrapporten rörande år 2022 på ett något annorlunda sätt jämfört med hanteringen av övriga rapporter.

Kommunstyrelsens resultatutskott har på grund av detta genomfört analysen i två olika steg:

- Vid genomgången av verksamhetsrapporten har fokus varit på några utvalda problemområden som redovisas nedan.
- Detta har kompletterats med en heldag som man haft tillsammans med utvalda representanter från Samhällsutvecklingsavdelningen, som då hade möjlighet att närmare presentera sina verksamheter.

Med beaktande av ovanstående följer nedan kommunstyrelsens synpunkter på verksamhetsområdet Attraktiva byar.

Befolkningsprognos

Samtidigt som den nu aktuella verksamhetsrapporten presenterats, har det inom förvaltningen arbetats fram en ny befolkningsprognos som pekar på en rad utmaningar för kommunen. För att möta dessa kan samhällsutvecklingsverksamheten ha en viktig roll att spela. Det handlar om att vidta åtgärder inom ramen för den långsiktiga övergripande planeringen samtidigt som det ska ske en rad operativa åtgärder som ska få effekter under en kortare tidshorizont. Det är kommunstyrelsens uppfattning att förvaltningens arbete på dessa två olika plan fungerar allt bättre sett över tiden. Men befolkningsprognoser är dock en levande materia som måste aktualiseras kontinuerligt. I detta sammanhang vill kommunstyrelsen lyfta fram vikten av att befolkningsprognosen sprids till alla verksamheter så att alla chefer kan ta väl underbyggda beslut.

Attraktiva byar att leva och bo i, rent och snyggt

Trygghetsmätningen 2022 visar att gåingar upplever byarna som något tryggare jämfört med året innan. Samtidigt finns det sett över tiden en underliggande tendens som trots detta visar på att den upplevda otryggheten har ökat bland invånarna. Bakom dessa siffror kring otryggheten finns faktorer som buskörning, rädsla för inbrott, otrygghet vid utevistelser på kvällstid samt nedskräpning. Utifrån den sistnämnda faktorn kan kommunstyrelsen med

tillfredsställelse konstatera att skräpplockarteamet ska fortsätta finnas till. Teamet har varit framgångsrikt i sitt arbete att hålla rent i Östra Göinge. Men samtidigt är det viktigt att det tidigt sätts in lämpliga utbildningsinsatser. Här vill kommunstyrelsen peka på de insatser som Östra Göinge Renhållnings AB gjort och gör för elever i förskolan och grundskolan. Dessa insatser kan ha betydelse på lång sikt genom förändrade beteende som är positiva när det gäller källsortering och nedskräpning. Det är också glädjande att Östra Göinge kommun är bäst i Sverige när det gäller källsortering. Göingehem, som tidigare haft stora bekymmer med att få hyresgästerna att källsortera, har genom att använda både ”piska och morot” fått till stånd en positiv utveckling, vilket är glädjande. Det är också viktigt att kommunens egna verksamheter ligger i framkant och föregår med synliga och goda exempel på avfallssortering.

Biblioteken och läsfrämjande åtgärder

En viktig del i satsningen inom ramen för Skolresan är att öka elevernas förmåga att läsa samt att förbättra läsförståelsen. Kommunstyrelsen anser att resursanvändandet inom folkbiblioteket i ökad grad ska riktas mot våra barn- och ungdomar. Ett viktigt led för att nå optimala resultat är ett tydligt och fördjupat samarbete mellan folkbiblioteken och skolbiblioteken.

Göingebornas möjligheter att leva hållbart

Hållbarhet är ett tvärasektoriellt begrepp i den nuvarande Mål- och resultatplanen. Ett område som kan lyftas fram inom ramen för hållbarhet är arbetet med att minska svinnet inom måltidshanteringen. Kommunstyrelsen noterar med tillfredsställelse att de mål man satte upp för att begränsa svinnet klarade verksamheten av att uppfylla. Naturligtvis måste ambitionen vara att minska svinnet ytterligare, men kommunstyrelsen är medveten om att det finns lagstiftning inom livsmedelsområdet som kan sätta gränser kring detta arbete.

Kommunstyrelsen vill också i detta sammanhang peka på de lovvärda och intressanta projekt som bedrivs inom vattenvårdsområdet. Noterbart att flera av dessa projekt bedrivs med hjälp av projektmedel som externa partner bidraget med. Exempel på detta är projekten Friska sjöar respektive Vatten i Göinge. Kommunstyrelsen är också intresserad av att ta del av den kommande klimatanpassningsplanen.

Attraktiva bostäder och bostadsförsörjning

Kommunstyrelsen noterar med tillfredsställelse att samhällsutvecklingsavdelning följer en utarbetad strategi och planering kring bostadsförsörjningen i Östra Göinge. Denna strategi rymmer ett antal insatsområden som på sikt ska kunna stabilisera befolkningstalet runt 14 500 invånare. De förutsätter dock ett gott samarbete med Göingehem AB och ett antal privata fastighetsbolag. Kommunstyrelsen bedömer att det finns goda möjligheter att genomföra en bostadsproduktion trots den rådande inflationen och ränteläget. Det kan därigenom bli möjligt att åstadkomma en ökad rörlighet på bostadsmarknaden.

Gator och vägar

Årligen satsas det cirka 5 miljoner per år för reinvesteringar av gatunätet i kommunen. Från allmänheten kommer ofta till de förtroendevalda synpunkter och frågeställningar om standarden och skötseln av gatunätet. Utifrån bl.a. faktum är det då viktigt att kunna hänvisa till att det finns en tydlig och aktuell sammanställning över standarden av detta nät. Kommunstyrelsen har noterat att man i vissa kommuner har låtit renhållningsfordon kartlägga standarden av gatunätet. Detta har skett genom att lämplig teknisk utrustning för kartläggningen har placerats på fordonen. Kommunstyrelsen finner att detta skulle kunna vara intressant för förvaltningen att överväga för att utröna om det är möjligt att tillämpa och användas även i Östra Göinge.

Skånes gröna hjärta

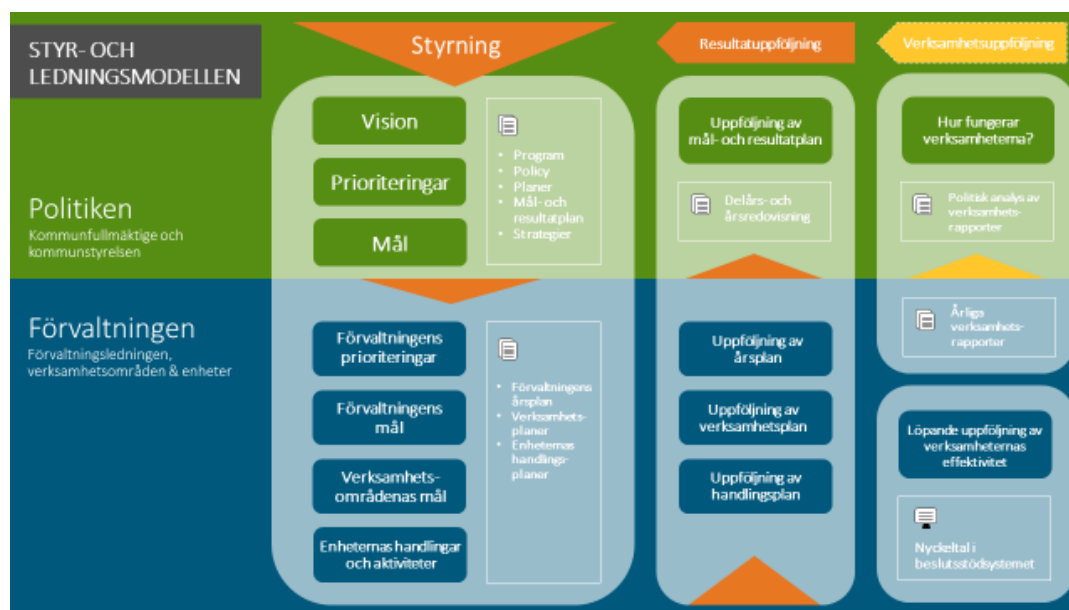
Att platsvarumärket Skånes gröna hjärta är framgångsrikt är ett resultat av ett samarbete mellan förvaltningen och dess samverkanspartner. Det har gett positiva signaler när det använts som grund för satsningar inom t.ex. besöksnäringen och friluftslivet. Men det skulle också kunna bli en del av en plattform för kommunens kommande satsningar inom folkhälsan. T.ex. genom alla de möjligheter till rekreation som erbjuds i kommunen.

4 Uppföljning och utvärdering

Nedan följer en kortare beskrivning av den modell enligt vilken kommunstyrelsens resultatutskott arbetar utifrån.

4.1 Modell för uppföljning och utvärdering

En viktig del i alla styr- och ledningsmodeller är att det finns en tydlig metod för hur uppföljning och utvärdering ska fungera. I den av kommunfullmäktige fastställda styr- och ledningsmodellen har dessa delar en uttrycklig och framträdande roll som åskådliggörs enligt nedan.



Utifrån Verksamhetsrapporterna arbetar politiken enligt följande utvärderingsmodell:

1. Verksamhetsrapporten för ett område presenteras för kommunstyrelsen.
2. Verksamhetsrapporten remitteras till kommunstyrelsens resultatutskott.
3. Utskottet arbetar fram en politisk analys kopplat till styrande politiska dokument.
4. Analysrapporten överlämnas till kommunstyrelsen för behandling.
5. Kommunstyrelsens fastställda analys framläggs för kommunfullmäktige för presentation, genomgång och politisk debatt.

Resultatet av utvärderingen ska sedan sammanställas och analyseras. Fyra frågeord kan vara till hjälp vid analyser:

- Skillnader?
- Tendenser?
- Samband?
- Orsaker?

4.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport

I analysen kommer man förhoppningsvis att:

- göra en helhetsbedömning i förhållande till målen
- söka framgångsfaktorer respektive söka orsaker till att man inte når målen
- skapa tankar/idéer kring framtida inriktningar/mål

Det finns en rad utgångspunkter för politiker att förhålla sig till inför utvärderingsarbetet. Det är viktigt/nödvändigt att:

- sätta sig in i verksamheterna och förstå dessa
- förstå vad förvaltningen vill med sitt arbete inom olika verksamheter
- förstå vilka utmaningar/prioriteringar verksamheterna har framför sig
- skapa sig en insikt vad som är reglerat i lagar och förordningar
- skilja på verksamheternas grunduppdrag och det som är uppsatt i lokala politiska mål och dokument
- fokusera på resultat och inte på aktiviteter
- förstå att vissa delar av verksamheterna i dagsläget kan vara svåra att följa upp och utvärdera

5 Övergripande dokument

5.1 Styrande dokument för området Attraktiva byar

Utöver Mål- och resultatplanen finns som komplement en rad politiskt framtagna dokument. På kommunfullmäktigenivå benämns dess som programhandlingar, policy och långsiktiga planer och har en varaktighet på mer än 10 år. Motsvarande dokument på kommunstyrelsenivå benämns strategier och har ett kortare tidsperspektiv, dock ofta längre än en mandatperiod. För området Åldrande finns följande fastställda handlingar på de olika politiska nivåerna.

5.1.1 Kommunfullmäktigenivå

- Mål- och resultatplan 2020 – 2023.
- Översiktsplan för Östra Göinge kommun. Fastställd 2019
- Programhandling för miljöarbete. Fastställd 2014.
- Bostadsförsörjningsprogram. Fastställd 2017.
- Ägardirektiv för Göingehem AB.
- Ägardirektiv för Östra Göinge Renhållnings AB
- Ägardirektiv för Skåne Blekinge Vattentjänst AB

5.1.2 Kommunstyrelsenivå

- Strategin Det livsviktiga vattnet. Fastställd 2015
- Strategin Trafikstrategi. Fastställd 2017

5.1.3 Kommunfullmäktige avseende Attraktiva byar

Mål- och resultatplanen 2020 - 2023

En sammanfattning av innehållet som berör Attraktiva byar finns i avsnitt 3.1

Planeringsdokument/programhandling Översiktsplan 2019

Den nuvarande Översiktsplanen för Östra Göinge kommunen fastställdes år 2019.

Översiktsplan 2019 är ett omfattande planeringsdokument som tar sin utgångspunkt i de prioriterade områdena för mål- och resultatplanen 2020 – 2023. Men verksamhetsrapporten kan inte ta en utgångspunkt från denna Översiktsplan eftersom den först får verkan från och med verksamhetsåret 2020 och framåt. Men nedan finns ändå en sammanfattning av de viktigaste delarna rörande byutveckling och boende.

Attraktiva byar.

Östra Göinges livskraftiga byar med sina olika karaktärer är Östra Göinges själ. Detta är en viktig utgångspunkt för byautvecklingen där vi tar tillvara det som unikt och förädlar det som skapar trivsel, trygghet och hållbarhet. Göingeborna ska vara stolta över att bo i Skånes gröna hjärta.

Bostäder.

En viktig nyckel för att vilja bo och verka i kommunen är att det finns bra bostäder i trivsamma byar. Östra Göinge har de senaste åren gått från en situation med bostadsöverskott till en med begränsad bostadsbrist. Därför behöver det byggas nya bostäder av olika typer och med olika upplåtelseformer. Ett mer varierat utbud av bostäder kan efterfrågas av människor med olika bakgrund och behov. Det gynnar en fortsatt positiv befolkningsutveckling och en balanserad inflyttning. Dessutom skapar det förutsättningar för omflyttning och positiva

flyttkedjor. Kommunens främsta verktyg i detta arbete är Göingehem, som genom att gå före kan stimulera privata aktörer att satsa i Östra Göinge.

Trivsel och trygghet.

Ambitionsnivån, när det gäller gestaltning och utformning av våra bymiljöer, behöver höjas ytterligare. Byarna ska förmedla trygghet, närhet och omtanke. Att vistas i Östra Göinges byar ska kännas som att komma hem. För att nå dit krävs fördjupad samverkan mellan kommunen, Göingehem och andra aktörer på bostads- och fastighetsmarknaden. Arbetet för att få bort vanskötta eller förfallna byggnader, skamfläckar, måste fortsätta. En attraktiv by är trygg, levande och hållbar. I byn finns naturliga mötesplatser såsom butiker, café, busstation, bibliotek, idrottsanläggningar och föreningslokaler. Gående och cyklister är prioriterade framför andra trafikanter vid planering och omgestaltning av byn. Att vistas i byn ska kännas tryggt under dygnets alla timmar.

Planeringsdokument Fördjupade översiktsplaner

Som komplement till Översiktsplanen finns tre stycken fördjupade översiktsplaner. Dessa ska på ett mera tydligt sätt peka ut utvecklingslinjer för **byutvecklingen**. Följande planförslag finns för respektive plan:

Knislinge antagen år 2014

- Utveckla Knislinge hållbart
- Prioritera kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar
- Utveckla kultur- och grönstråket
- Förtäta centrum
- Byn ska växa i norr och söder
- Förstärk Mickelstorg som handelscentrum
- Skapa nytt resecenter och mötesplats vid Brobyvägen

Broby antagen 2017

- Utveckla byn hållbart och klimatsäkert
- Prioritera kollektivtrafiken
- Förtäta och försköna centrum
- Förstärka gång- och cykelvägnätet
- Öka Bastholmens attraktivitet
- Utveckla tätortsnära rekreation
- Förbättra tillfarten till det norra verksamhetsområdet

Glimåkra antagen 2017

- Utveckla Glimåkra hållbart
- Stötta den utveckling som sker vid Trollacenter
- Förstärk kopplingen mellan Trollacenter och centrum av byn
- Förtäta genom byggnation i lucktomter
- Arbeta för en ökad mångfald i bostadsutbudet
- Bygga ut cykelvägnätet och förtydliga kopplingen till busshållplatsen
- Förbättra kommunikationerna med Osby

Planeringsdokument/programhandling Bostadsförsörjningsprogram 2017 - 2025

I programmet finns om **bostäder** ett antal områden med politiska riktlinjer:

- Hållbarhet – Kommunen ska verka för ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart byggande och boende i Östra Göinge kommun. För att motverka utanförskap

och segregation ska kommunen, genom sitt bostadsföretag och andra aktörer, verka för upprustning och modernisering av bostadsbeståndet i hela kommunen.

- Rörlighet – Kommunen ska i sitt arbete med planer skapa förutsättningar för ett bredare utbud av attraktiva boendeformer avseende marklägenheter, upplåtelseformer, hustyp och läge. Kommunen ska verka för mångfald och strategisk nyproduktion som stimulerar till flyttkedjor och ett bättre utnyttjande av bostadsbeståndet.
- Långsiktighet – För att möta det framtida behovet av nya bostäder ska första hand byarna utefter riksväg 19 prioriteras vad gäller arbetet med plan- och markberedskap.
- Attraktivitet – För att skapa långsiktigt goda förutsättningar/attraktivitet krävs åtgärder inom en rad områden som t.ex. kommunikationer, byutveckling, positionering.
- Mångfald – Kommunen ska verka för flexibilitet och mångfald i boendeformer för äldre. Samtidigt ska man också genom att föra en aktiv dialog säkerställa en beredskap för att till andra grupper särskilda behov på arbetsmarknaden.

5.1.4 Kommunstyrelsen avseende infrastruktur

Trafikstrategi ”En strategi för ett hållbart resande”

Denna strategi tar sin utgångspunkt i det övergripande begreppet Hållbarhet. Viktiga utvecklingstendenser inom kommunikationer är:

- Minskad andel bilåkande
- Det digitala samhället
- Urbaniseringen
- Klimatförändringar

Övergripande inriktningar är:

- Hållbart resande
- Hållbar trafiksäkerhet.

I en rad direktiv inom en rad områden pekar kommunstyrelsen färdriktningen för förvaltningen:

- Samhällsplanering
 - Tätbebyggda områden ska planeras så att man kan möjliggöra resurssnåla resor och transporter.
 - Bebyggelse och transportsystem ska utformas gemensamt så att tätortsmiljön som helhet bidrar till en attraktiv by i Östra Göinge.
 - I tätbebyggda områden ska de olika transportslagen kunna knytas samman.
- Gångtrafik
 - Gångnätet ska vara heltäckande, bekvämt, kontinuerligt, gent och med god ytstandard.
 - I de centrala delarna av byarna ska gångnätet prioriteras bland trafikslagen.
 - Höga krav ska ställas när det gäller gångvägarnas utformning för barn, äldre och funktionshindrade.
 - Gångtrafikanternas säkerhet ska prioriteras framför andra trafikslags behov av framkomlighet.

- Cykeltrafik
 - Cykelnätet ska vara heltäckande, bekvämt, kontinuerligt, gent och med god ytstandard.
 - Cykelvägnätet ska prioriteras och utvecklas så att det bildar ett sammanhängande nät.
 - Huvudnätet för cykeltrafik ska ha god tillgänglighet och framkomlighet året runt.
 - Cykeltrafikens krav på säkerhet och framkomlighet ska prioriteras framför bilens framkomlighet.

- Kollektivtrafik
 - Kollektivtrafikens fordon och hållplatser ska planeras för trafiksäkerhet, trygghet och tillgänglighet.
 - Det ska finnas effektiva, bekväma och trivsamma bytespunkter mellan olika trafikslag.
 - Kollektivtrafiken ska utvecklas i starka stråk med hög turtäthet.
 - Superbusskonceptet ska införas som ett tydligt alternativ till övrig regional busstrafik.
 - Kommunen ska samverka med Region Skåne för att utveckla kollektivtrafiklösningar på landsbygden.

- Biltrafik
 - Biltrafiknätet ska vara heltäckande och framkomligheten i regionalt och kommunalt huvudvägnät ska förbättras i kombination med förbättrad trafiksäkerhet.
 - Gator och vägar ska utformas på ett sådant sätt som gör det tydligt att hastighet och körsätt ska anpassas till lokala förhållanden.
 - Övergången till mera klimatanpassade fordon inom kommunal verksamhet ska påskyndas genom en rad strategiskt riktade åtgärder.